

Afgiftekantoor
1700 DILBEEK 1

Driemaandelijke
nieuwsbrief van de
werkgroep
STRAATKINDEREN
VAN ALAGOINHAS
4de trimester 2003
7^e jaargang nr. 4

V.U. Piet Paul
Zonnekouter 16
1700 DILBEEK

Pastoral Do Menor

Nieuwsbrief

België-Belgique
P.B.
1700 DILBEEK 1
2/2788

Itterbeek, december 2003.

Beste Vrienden van Freddy,

Een paar weken geleden verscheen in de zondaguitgave van Het Nieuwsblad een reportage van een landgenote die onlangs bij Freddy op bezoek was op de Sitio van Alagoïnhas. Ook voor haar bleek de confrontatie met de noordoostelijke Braziliaanse realiteit een echte cultuurshock. De armzalige woonhutten die langs de nationale hoofdweg tussen Salvador en Alagoïnhas in groepjes opduiken geven inderdaad al een overduidelijk beeld van de levensomstandigheden van de doorsnee-Braziliaan in Bahia. Zodra men echter een min of meer belangrijke stad nadert wordt men met de neus op de krotwijken aan de stadsrand gedrukt.

Dit is het thuisland van de honderden straatkinderen die dag-in dag-uit in de binnenstad leuren, bedelen en allerlei karweitjes opknappen om te kunnen overleven. Deze jongeren zijn in deze ongenadige maatschappij volledig aan hun lot overgelaten. Op eigen kracht kunnen ze zich onmogelijk bevrijden uit het dwangbuis van armoede en onwetendheid.

Intussen weten we allemaal hoe dank zij het werk van Freddy reeds vele honderden van deze straatkinderen, na een jarenlange opvang met onderwijs, voeding, verzorging en opvoeding, opnieuw uitzicht kregen op een menswaardig bestaan. In deze Kerstperiode vinden we het gepast, dat we vanuit onze westerse zelfgenoegzaamheid op zijn minst nog eens aandacht zouden schenken aan deze misdeelde kinderen. We noemen mekaar vrienden van Freddy. Vrienden steunen mekaar waar het nodig is.

Ook met het luttelste bedrag kan men in Alagoïnhas wonderen verrichten. Laat uw hart spreken en help Freddy helpen! Dit is onze vurigste kerstwens...

De redactie.

Pastoral do Menor de Alagoinhas

BR 101, Km 101 - Caixa Postal 48
48100-000 - Alagoinhas - Bahia
Fone (075) 442-1948
Fax (075) 422-2362
C.G.C. 16.130.585/0001-02
Insc. Estadual 37.186.366-NO

Itterbeek , 16 december 2003

Beste mensen, vrienden allemaal,

Kerstmis nadert. Zoals ieder jaar wil ik jullie het beste toewensen. De bijbellezingen van de bijna voorbijge adventstijd zoals ook de aankomende kersttijd laten ons ontvankelijk staan voor een betere wereld. “Zie, de dagen komen - is de godsspraak van Jahweh - dat Ik de belofte vervul, die Ik gedaan heb aan het huis van Israël en aan het huis van Juda!” (Jer. 33,14). Jeremias laat ons aanvoelen dat het God zelf is die voor gerechtigheid zal zorgen – zonder kapitaal en zonder wapens. Wat doet meer deugd, ondanks elk bestaan van zoveel onrecht, corruptie en geweld, dan te ervaren dat er nog altijd zoveel mensen opkomen voor gerechtigheid en vrede ten voordele van zoveel anderen? In Jezus’ “komen” blijft verwachting en hoop de basis vormen om het diep menselijke (het gelukkig zijn of maken) in vervulling te zien gaan.

De heimwee naar echte gerechtigheid is vermoedelijk hier bij ons sterker dan in de zogenaamde industrielanden. Gemakkelijk te begrijpen omdat de onrechtstructuren hier meer dan zicht- en voelbaar zijn. En wanneer we dan ook dagdagelijks ervaren moeten dat de grondbeginselen van de gerechtigheid nog steeds met de voeten worden getreden, dan hoeft het geen enkel betoog dat onze mensen met kracht en geloof blijven vasthouden aan de hoop op een rechtvaardigere, menselijkere en betere wereld. Dit alles maakt ieder jaar opnieuw deze kersttijd zo nieuw, boeiend en opwindend. Geen mens kan zich op eigen houtje helemaal bevrijden zolang er “van buiten... van boven” geen licht komt of geen verlossing voorspeld wordt.

In de Latijns-Amerikaanse bevrijdingstheologie zit deze advents- en kersthoop op gerechtigheid helemaal verankerd. In deze theologie is, God zij gedankt, de bevrijding van elk juk en onrecht levendiger dan wellicht gelijk welke conservatieve lief is. Ja, het is waar, ze moet natuurlijk steeds weer opnieuw op zoek gaan naar een nieuwe identiteit; zeker na de ineenstorting van het Oost-Europees socialisme of de stilaan op gang gekomen aftakeling van de Cubaanse revolutie. Ze heeft ook geleerd dat de tegenstelling van arbeid en kapitaal en de gelijkstelling van het Rijk Gods’ en de communistische planmatigheid, voorbijgestreefde categorieën zijn geworden. Deze theologie staat vandaag voor heel andere existentiële uitdagingen zoals: de voortdurend toenemende discriminatie van de indiaanbevolking, de op kantzetting van de zwarten, de onderdrukking van de vrouw in de kerk, de verbanning en exodus van ganse bevolkingsgroepen, waaronder de landlozen, de woninglozen, de arbeidslozen, de... lozen die legioenen zijn geworden. Hier worden ze “excluídos” genoemd, de zogenaamde “uitgestotenen”. Ze zijn allemaal uit de welvaartsboot gevallen. Ze produceren niet en ze consumeren niet. Ze hebben gewoonweg geen enkel plaats meer in deze slecht geglobaliseerde beschavingsmaatschappij, een maatschappij die er alleen maar op uit is om op zo kort mogelijke tijd zoveel mogelijk grote winsten te maken. Maar wie neemt het dan nog op voor deze mensen? Wie vecht er nog voor hun belangen? Wie laat hun stem nog horen in deze harde onmenselijke wereld?

Wie helpt hen toch nog een klein beetje opdat hun stem zou blijven gehoord worden? En hier is het moment gekomen om met fierheid te bekennen dat ik toch zo blij ben nog deel te mogen uitmaken van deze Braziliaanse katholieke kerk, want zij probeert het nog altijd, ook al gebeurt het vaak in mineur, ook al is zich dikwijls te "light".

Maar ze doet het toch nog altijd!!! En daar mag ik aan meewerken. God zij geloofd en geprezen! In gans Brazilië treft men pastorale groepen en – structuren aan die het blijven opnemen voor de landlozen, voor de indianen, voor de zwarten, voor de vrouwen, voor de werkloze miljoenen jongeren en volwassenen, voor de straatkinderen en andere verwaarloosden, en voor zovele andere uitgerangeerde groepen.

In onze "Straatkinderpastoraal" blijven we kleine bescheiden pasjes maken. Hier blijven we die bevrijdingstheologie telkens opnieuw een beetje meer waarmaken, ondanks alle en zó vele en zó grote moeilijkheden. Het is een voortdurend nadenken... aanpassen... veranderen... herstructureren... zoeken naar beterschap... enz...

Het jaar 2003 was een historisch jaar voor de "Pastoral do Menor de Alagoinhas", zeker op het vlak van het instellen van strategische richtlijnen die gaan leiden tot de opstelling van een strategische planning voor de verderzetting op lange termijn van de activiteiten, rekening houdend met de veranderde lokale en mondiale context. Dit kwam duidelijk tot uiting in de opstelling van een actie- en budgetplan dat, rekening houdend met de fundamentele principes van de instelling, een strategie uitstippelde voor onder andere de financiering van de activiteiten.

Tijdens het tweede semester werd beslist de activiteiten van de Basisschool met ingang van het volgende jaar om te vormen tot complementaire begeleiding. Het schoolgaan zal in eigen leefbuurt gebeuren en de kinderen komen dan bij ons in tegenovergestelde shift. Wie 's morgens studeert komt 's namiddags en omgekeerd. Het schept ook de mogelijkheid om op slag een heleboel kinderen en tieners meer op te nemen. De activiteiten van de Beroepsschool moeten, jammerlijk, volgend jaar tijdelijk stopgezet worden teneinde een herstructurering door te kunnen voeren in deze sector. Financieel is het voorlopig niet meer haalbaar. De kosten zijn te groot en de middelen te klein of zelfs onbestaande!

Uit de discussies kwam duidelijk naar voren dat de "Pastoral do Menor de Alagoinhas", gezien haar complementair karakter, toe was aan een herziening van haar activiteiten en zich zou moeten toespitsen op het bevorderen van de interactie van de kinderen en jongeren met hun leefgemeenschap. De noodzaak werd ook aan gevoeld om de relatie met de families te herzien in de zin van het zoeken naar mechanismen om de ouders of verantwoordelijken dichter te betrekken bij het leerproces van de jongeren. Wat de activiteiten betreft rond initiële beroepsvorming, draaiden de discussies vooral rond de financiële beperkingen voor de verdere ontwikkeling van dit programma. Dit gaf aanleiding tot een diepgaande evaluatie van het gepresteerde werk. We kwamen tot het besluit dat, ondanks de goede gang van educatieve ontplooiing en de voortdurend stijgende sympathie van de lokale wereld, een herziening van de werking van dit departement zich opdrong rekening houdend met de budgettaire mogelijkheden. Er zal begin februari een onlangs opgerichte representatieve commissie van stapel lopen die de hele werking van dit departement zal herzien en hervormen. We voorzien de opvang van nieuwe leerlingen voor de Beroepsschool pas begin 2005. De leerlingen die hun opleiding startten in 2003 zullen deze nog wel kunnen afmaken in 2004 met het aanbieden van meer ervaring gedurende een bepaalde stagetijd in de bedrijven van Alagoinhas. De

diploma uitreiking is voorzien tegen eind juni. De Beroepsschool zal dus niet helemaal stilvallen in 2004.

Verder werden er gedurende het hele jaar 2003 activiteiten georganiseerd die de voortzetting van de activiteiten garanderen binnen de collectief gedefinieerde parameters van de planningsactie van de instelling. Zo werden bijvoorbeeld departementale coördinaties ingesteld met als doel de verhoging van de verantwoordelijkheid van elke sector te bevorderen. De uitvoering van de programma's verliep dit jaar vlotter en het zoeken naar alternatieve werkmethoden van het personeel maakte een toenemende collectieve bekommernis duidelijk wat de algemene werking betreft.

De financiële bijdrage van de stad Alagoinhas aan het werk van de Pastoral via een maandelijkse subsidie was van groot belang, dit ondanks enkele problemen zoals bijvoorbeeld achterstand wat de stortingen betreft.

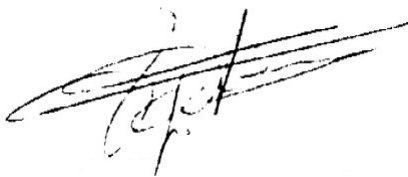
Het heeft allemaal wel heel wat stress en zenuwachtigheid met zich meegebracht. Ook een paar slapeloze of, op zijn zachtst uitgedrukt, onrustige nachten. Maar dit is dan ook positief ingevuld geworden. Het heeft mijn geloof in de voorzienigheid Gods' alleen maar gesterkt. Ook Hij weet wat voor ons het beste is. Hij laat ons zeker niet in de steek maar wij moeten het doen... Hij schenkt Zijn kracht en Zijn zegen. In heel deze situatie wil Hij ons, op zijn minst, Zijn plan duidelijk maken. Wij zijn nu aan het proberen Zijn boodschap te achterhalen, te begrijpen.

Op het einde van deze lezersbrief, de laatste van dit jaar, wil ik nu elk van jullie bijzonder hartelijk danken voor al hetgeen jullie weerom dit jaar voor ons hebben gedaan. Bedankt voor uw gebed, uw morele en eventueel ook uw geldelijke steun. Dat God het jullie vergoede! En moest er deze dagen wat in de portemonnee overblijven... wel denk dan nog eens aan onze kinderen, tieners en jongeren! Zij hebben u nodig opdat hun toekomstdroom werkelijkheid zou worden.

En nu nog van harte mijn beste wensen voor een Zalige Kerst en een gezegend Nieuw 2004!

Veel liefs en nog een hartelijke vrienden- en broedergroet van

Freddy

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'Freddy', with a large, sweeping flourish above the name.

De problemen van sociale programma's in Brazilië:

Toen de huidige president Lula da Silva aantrad op 1 januari dit jaar kondigde hij de invoering aan van een groots opgezet sociaal programma dat hij "Fome Zero" (Honger Nul) noemde. De nieuwe president kondigde als één van zijn voornaamste missies van zijn presidentschap aan dat alle Brazilianen tegen eind 2006 (einde van zijn huidige ambtstermijn) driemaal daags te eten zouden hebben. De cijfers over de hongerige Brazilianen liepen en lopen nogal uiteen naar gelang van de bron (sommigen spreken over 20 miljoen, anderen over 30 of meer, weer anderen zeggen dat het zo'n vaart niet loopt).

Het groots opgezette sociale programma Fome Zero zou ongedaan maken met deze schande in de 21ste eeuw. "Hoe is het mogelijk dat mensen in een rijk land als Brazilië honger lijden?", vroeg Lula zich retorisch af.

Fome Zero zou het eerst van start gaan in het arme Noordoosten, de regio waar ook Bahia ligt. Een pilootproject werd opgezet reeds in de eerste weken van het nieuwe presidentschap in de staat Piauí, één van de armste van het Noordoosten. De daaropvolgende maanden werd het programma uitgebreid naar de andere staten en ondertussen ook naar andere regio's.

Het principe van het programma is eenvoudig: de armen worden in kaart gebracht door de lokale gemeentebesturen die de lijsten doorsturen naar een speciaal opgericht ministerie in Brasília. Mensen die opgenomen worden in de lijsten moeten voldoen aan enkele criteria, zoals inkomen en gezinssamenstelling. Bedoeling is dat de hulp naar de meest behoeftigen gaat. Die hulp bestaat erin dat de mensen een bankkaart ontvangen waarmee ze maandelijks recht hebben op het afhalen van 50,00 Reais (zo'n 15 Euro!). In elke gemeente of stad waar het programma wordt opgezet, moet een Beheerscomité opgericht worden bestaande uit mensen van de lokale gemeenschap (vertegenwoordigers van wijkorganisaties, lokale vakbonden, vertegenwoordiger van het gemeentebestuur etc.) Dit comité moet erop toezien dat de mensen die de overheidssubsidie krijgen dit geld niet uitgeven aan bijvoorbeeld alcoholische drank of drugs. Het is wel de bedoeling dat er eten wordt gekocht met het geld. Om het geld te ontvangen moet wel aan enkele voorwaarden voldaan worden door de begunstigden: zo moeten de kinderen naar school gaan en mogen ze niet werken (kinderarbeid komt vooral op het platteland toch nog altijd veel voor), analfabete ouders moeten zich verplicht inschrijven in een alfabetiseringscursus en zoals gezegd, er wordt ook toegekeken op hoe het geld wordt besteed. Het is de bedoeling dat in de nabije toekomst aan dit programma ook structurele maatregelen verbonden worden die de armoede te lijf moeten gaan. Over dit laatste is op dit moment nog niet veel duidelijkheid gekomen van de regering.

De vorige regering Cardoso had ook al een soort sociaal programma opgezet ter beteugeling van de armoede en de honger. Maar dit gebeurde veelal in kleinschalige en versnipperde programma's. Zo kregen mensen geld om hun kinderen te laten studeren, anderen om te helpen bij het aankopen van een fles butaangas voor het koken (vooral om de houtkap tegen te gaan op het platteland, hout dat de mensen gebruikten om te koken), om melk te kopen voor pasgeborenen etc. De bedragen lagen allemaal laag en overschreden de R\$ 50,00 (ongeveer 15 Euro) niet. Lula wil nu al deze programma's koppelen en samenvoegen onder de koepel van Fome Zero. Dit zou de efficiëntie en de controle moeten verbeteren.

In Bahia werd Fome Zero een vijftal maanden geleden ingevoerd. Momenteel bereikt het programma zo'n 310 duizend gezinnen in 252 gemeenten en/of steden van de staat.

In die vijf maanden hebben de problemen zich echter opgestapeld waardoor het eigenlijke doel in gevaar komt. Vooral op het vlak van het in kaart brengen van de "behoeftegen" door de lokale stadsbesturen is nogal slordig omgesprongen met de criteria. De lokale krant "A Tarde" publiceerde vandaag in een reportage enkele voorbeelden. Zo zou in het stadje Candeal, op 165 km van Salvador, de vrouw van een lokale schepen (die 1.000 Reais verdient per maand) in de lijsten geglipt zijn. De schepen heeft er zelfs geen moeite mee om dit te erkennen en zegt boutweg dat hij er geen schuld aan heeft als het systeem niet goed opgezet werd. In datzelfde stadje woont Luciene de Jesus, 29 jaar, 7 kinderen en een man die werkloos is (en werkloos zijn betekent in Brazilië ook inkomstenloos zijn...). Ze eten nauwelijks 1 maal per dag, elke dag hetzelfde: wat rijst en bruine bonen en soms een stomp brood. Een nieuw mondje is op komst, want momenteel is ze weer zwanger. Zij werd niet opgenomen in het programma Fome Zero, haar inschrijving werd geweigerd, niemand weet waarom ...

En zo zijn er veel voorbeelden te geven. Het is duidelijk dat het groots aangekondigde Fome Zero moeilijk van de grond komt. Redenen daarvoor zijn de grote bureaucratie om ingeschreven te geraken, de enorme uitgestrektheid van het land (vooral om de armen op het platteland te bereiken), de enorme corruptie door de lokale overheden die proberen de lokale Beheerscomité's te neutraliseren en zelf de controle over het programma in handen te houden om zo stemmen af te kopen. Hulp wordt zo wisselgeld voor een stem bij de verkiezingen. Armoede en honger maakt mensen afhankelijk van hulp en van de lokale politici, het is de oude manier van deze laatsten om hun macht te vereeuwigen.

Er komt veel kritiek los op het sociale programma van Lula: naast bovengenoemde bezwaren vragen veel mensen zich af of het wel de goeie manier is van helpen door mensen geld te geven (ook al zijn er enkele voorwaarden aan verbonden), mensen zouden niet meer willen werken op het platteland aangezien ze nu geld krijgen (ook al is het weinig) zonder er iets voor te moeten doen, de armen worden weer afhankelijk gemaakt van hulp van bovenaf... De regering belooft hier beterschap in te brengen wanneer de tweede fase van Fome Zero, de structurele aanpak van de armoede, van start gaat. Maar wanneer en hoe is niet duidelijk.

Het is niet gemakkelijk in een land als Brazilië om een degelijke sociale politiek op te zetten, Lula ondervindt het nu aan den lijve. Er zijn te veel vastgeroeste privileges en belangen van kleine groepen die eerst moeten aangepakt worden, het is en blijft de vraag of Lula en zijn regering hiervoor de politieke wil, de moed en/of de mogelijkheden hebben...

Guy De Nocker
Salvador da Bahia, December 2003

DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL

Giften voor het straatkinderenproject van Freddy Goven in Alagoinhas kan je steeds overmaken via een overschrijving of via een permanente opdracht op rekening: **000-0173311-69**
van PROMA, Vorstlaan 199 te 1160 Brussel, met volgende vermelding:

PR 63.70.82 Fr. Goven / Braz.

Indien het jaarlijks totaal van je giften minstens **30 euro** bedraagt, ontvang je automatisch een fiscaal attest.

Vanaf 2002 geeft de Belgische overheid pas een fiscaal voordeel vanaf 30 euro. Maar deze 30 euro kost u dank zij het fiscaal attest in werkelijkheid slechts zo'n 15 euro (ongeveer 600 oude BEF). Houd hiermee rekening wanneer je het bedrag dat je écht wil delen gaat bepalen!

DAN K JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL – DANK JE WEL

2004
Wij wensen u van harte
een vredevol kerstfeest en
een voorspoedig nieuwjaar